

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/81/2025
Identifikačné číslo spisu:	3619200644
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:3619200644.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v spore žalobkyne A. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K., A. N. XXX/XX, zastúpenej JUDr. Matejom Váľentom, advokátom so sídlom v Partizánskom, Jesenského 232, IČO: 42 025 753, proti žalovanému S. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XX, zastúpenému KOTRUSZ - BENČÍK, s.r.o., so sídlom v Nitre, Štefánikova 57, IČO: 47 237 252, o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom, vedenom na Okresnom súde Prievidza (pracovisko Partizánske) pod sp. zn. PE-6C/25/2019-365, v konaní o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 19 Co/94/2023-409 zo dňa 3. júla 2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovanému priznáva proti žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok Okresného súdu Prievidza (pracovisko Partizánske) sp. zn. PE-6C/25/2019-365, zo dňa 6.septembra 2023 (ďalej „súd prvej inštancie“), ktorým rozhodol tak, že: „ I. Súd žalobu o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená záložným právom, zamietla. II. Žalovaný má proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v prvej inštancii a trov odvolacieho konania v rozsahu 100%, vo výške o ktorej rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, súdny úradník. Odvolací súd ďalej rozhodol, že žalovaný má proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

2. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyňa žalobu odôvodnila tým, že dňa 04.01.2012 bola medzi ňou ako záložcom a žalovaným ako záložným veriteľom uzatvorená zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti za účelom zabezpečenia pohľadávky žalobcu voči žalovanej, ktorá má vyplývať zo zmluvy o pôžičke zo dňa 04.01.2012, na základe ktorej mal poskytnúť žalovaný žalobkyni pôžičku vo výške istiny 40.000 Eur s lehotou splatnosti do 04.01.2032. Záložná zmluva nezabezpečovala reálnu pohľadávku. Písomná zmluva o pôžičke neexistuje. Nikdy nebola poskytnutá žiadna pôžička zo strany žalovaného žalobkyni, ani vo výške istiny 40.000 Eur, ani v inej sume. Nebola uzatvorená ani žiadna

ústna zmluva o pôžičke. Záložnú zmluvu žalobkyňa podpísala z dôvodu, že žalovaný mal vynaložiť určité náklady na kúpu materiálu na rozostavanú stavbu. Ona však nemá vedomosť o tom, aké náklady a aký materiál skutočne kúpil a použil na rozostavanú stavbu. Ani pred podpisom záložnej zmluvy, ani nikdy po jej podpise žalovaný žalobkyni neposkytol reálnu pôžičku vo výške 40.000 Eur. Nakoľko záložné právo má akcesorickú povahu a nemôže existovať bez reálnej pohľadávky, nemôže platne vzniknúť. Záložná zmluva teda zabezpečuje neexistujúcu pohľadávku, nakoľko prípadné nároky žalovaného z titulu kúpy materiálu na rozostavanú stavbu vyplývajú už z titulu podielového spoluvlastníctva k rozostavanej stavbe, nakoľko podľa právoplatného stavebného povolenia je taktiež stavebníkom, a teda aj podielovým spoluvlastníkom rozostavanej stavby v spoluvlastníckom podiele 1/2. Záložné právo zriadené záložnou zmluvou je len fiktívne, nakoľko nemôže existovať bez reálnej pohľadávky a preto ako také ani nevzniklo, resp. je absolútne neplatné. Právne poukázala na ustanovenia § 151b ods. 2, § 151 a nasl. Občianskeho zákonníka.

3. Žalobkyňa tvrdila, že zmluva zabezpečuje neexistujúcu pohľadávku, pretože k uzavretiu žiadnej zmluvy o pôžičke nedošlo. Toto jej skutkové tvrdenie však nie je preukázané vykonaným dokazovaním. Žalovaný skutkové tvrdenie o neexistencii zmluvy o pôžičke poprel. Neexistuje síce, respektíve súdu nebola predložená písomná zmluva o pôžičke, avšak jednak zmluva o pôžičke nemá povinne písomnú formu a jednak existenciu zmluvy o pôžičke preukazujú iné dôkazy. Najmä zo samotnej zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 09.01.2012 vyplýva, že žalovaný ako záložný veriteľ poskytol žalobkyni ako dlžníčke pôžičku vo výške 40 000 Eur, splatnú do 4.1.2032. Samotná žalobkyňa pritom toto vyhlásenie (v rámci zmluvy o zriadení záložného práva) podpísala, pričom svoj podpis aj úradne osvedčila. Nemožno síce podľa názoru súdu toto vyhlásenie považovať za uznanie dlhu (taký prejav výslovne v zmluve o zriadení záložného práva urobený nebol, z ničoho nevyplýva, že zmluvou mala žalobkyňa v úmysle aj dlh uznať s účinkami podľa § 558 OZ), ale možno ho považovať za významný dôkaz preukazujúci existenciu zmluvy o pôžičke. Celkom jednoznačne z neho vyplýva, že žalobkyňa v tom čase podpísala listinu, z ktorej takisto celkom jednoznačne vyplýva, že žalovaný jej dňa 04.01.2012 požičal sumu 40.000 Eur. Tvrdenie žalobkyne, že jej na obsahu zmluvy nezáležalo, súd vyhodnotil ako účelové, urobené dodatočne v úmysle vyhnúť sa následkom vyplývajúcim pre ňu zo zmluvy o zriadení záložného práva. Súd neverí tomu, že žalobkyňa ako osoba plne spôsobilá na právne úkony, bez tvrdeného duševného obmedzenia v zmysle duševnej poruchy, súc si podľa vlastného vyjadrenia vedomá podstaty záložného práva (uviedla, že zmluvu podpísala, aby mal žalovaný „tarchu“), podpísala zmluvu o zriadení práva bez toho, že by chcela dosiahnuť jej účinky. Tým viac, že predmetom zmluvy bola nehnuteľnosť v jej vlastníctve. Uviedla, že rozumie čo je záložné právo. Žalobkyňa mala v úmysle uspokojiť potrebu žalovaného „byť v kolónke tarchy“. Chcela teda záložné právo zriadiť. Vznik záložného práva podľa názoru súdu zodpovedá úmyslu oboch strán. V prospech úmyslu žalobkyne strpieť záložné právo na svojom pozemku svedčila aj tá skutočnosť, že hoci bolo záložné právo na liste vlastníctva zapísané od 02.02.2012, žalobu podala až 26.04.2019, teda po viac ako 7 rokoch od vzniku záložného práva. Hoci uviedla, že tak neurobila, lebo sa bála, so žalovaným sa rozišla už v roku 2015 a ani dovtedy žiadne úkony smerujúce k zániku zapísaného záložného práva neurobila, hoci musela vedieť, že záložné právo je v katastri nehnuteľností zapísané. Do dňa konania ostatného pojednávania vo veci nepodala ani trestné oznámenie.

4. Súd konštatoval, že výpovede svedkov v konaní preukazovali tvrdenie žalovaného, že zmluva o pôžičke medzi ním a žalovanou bola uzavretá. Svedok H. potvrdil, že videl stretnutie žalobkyne, žalovaného a nejakého pána v pálenici vo I. G., pri ktorom podpisovali nejaké papiere. Žalovaný vytiahol nejaké peniaze, ktoré boli v obálke, povedal, že tam je 40.000 Eur. Mal pocit, že tam niečo podpisovali, videl, že žalobkyňa peniaze prerátala. Výpoveď svedka teda potvrdzuje tvrdenie žalovaného, že zmluva o pôžičke existuje a bola podpísaná v pálenici a že došlo aj k odovzdaniu peňazí. Svedok S. si nepamätal, či niekedy videl žalobkyňu a žalovaného niečo podpisovať alebo si niečo odovzdávať. Raz stretol v pálenici viac ľudí, a to svedkov G., H. a žalovaného, ale nevybavoval si, že by tam bol ešte niekto. Skutočnosť, že žalovaný mal požičať žalobkyni 40.000 Eur sa dozvedel od žalovaného. Z tejto výpovede súd zistil, že tvrdenie o pôžičke a jej výške sa svedok dozvedel len sprostredkovane od žalovaného, preto z tohto tvrdenia svedka S. súd nevychádzal. Svedok pripustil stretnutie viacerých ľudí v pálenici, vrátane zvyšných svedkov vypočutých na rovnakom pojednávaní ako on, avšak podrobnosti si nepamätal.

Svedok G. potvrdil, že u neho v pálenici sa „robila“ pôžička, žalovaný ho požiadal, či môže prísť, že príde nejaký pán z Nitry a žalobkyňa a dá jej peniaze. Pán z Nitry prišiel „ohľadom toho, že sa má založiť pozemok“. On (svedok) mal zákazníkov, odbiehal, pri podpisovaní zmluvy nebol. Vie, že to boli dve samostatné listiny, keď on prišiel do kuchyne, kde sa mali podpisovať, už boli podpísané. Žalobkyňa povedala, že je tam 40.000 Eur a je to v poriadku, peniaze boli rozložené na stole. Sumu 40.000 Eur priniesol žalovaný, nevie ako. Bola tam kopa peňazí, nevie v akých nominálnych hodnotách. Svedok teda potvrdil ako existenciu dvoch listín, tak aj odovzdávanie peňazí. Bezpečne z výpovedí svedkov vyplýva, že k stretnutiu žalobcu a žalovanej v pálenici vo I.U. G. došlo. Svedok L. G. uviedol, že strany mu povedali, že majú medzi sebou takú zmluvu, že majú všetko ošetrené, aby „nikto neprišiel nakrátko“. On žiadnu zmluvu na vlastné oči nevidel ani žiadne konkrétne sumy nepadali. Aj svedok teda potvrdil, že právny vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným existoval, pričom jeho predmetom bolo vysporiadanie vzájomných nárokov. To síce nepotvrďuje priamo existenciu zmluvy o pôžičke, potvrdzuje to však nepriamo úmysel strán zabezpečiť vzájomnú pohľadávku. Svedok uviedol, že mali „ošetrenú stavbu domu“, čo by svedčilo skôr verzii o zabezpečení pohľadávky žalovaného na náhradu vynaložených prostriedkov na stavbu, ale zároveň to priamo nevylučuje ani tú možnosť, že by žalovaný žalobkyni skutočne požičal prostriedky. Svedkyňa K.Á. potvrdila, že strany „chceli uzavrieť zmluvu, keby sa niečo stalo, aby žalovaný „voľačo mal“. Toto tvrdenie nepriamo potvrdzuje vôľu strán uzavrieť zmluvu o zriadení záložného práva. O právnych úkonoch medzi stranami však nevedela nič. Potvrdila však, že žalovaný od žalobkyne žiadal sumu 40.000 Eur, čo nepriamo potvrdzuje existenciu pohľadávky žalovaného práve v takejto výške. Svedok N. priamo potvrdil, že pripravoval pre strany zmluvu o pôžičke, predmetom ktorej bola pôžička vo výške 40.000 Eur, ktorú mal poskytnúť žalovaný ako veriteľ žalobkyni ako dlžníčke. O jej vypracovanie ho žiadal priamo žalovaný. Uviedol, že prvá splátka mala byť splatná po 10 rokoch a ďalšie dve každá o ďalších 5 rokov. On odporučil do zmluvy zaviesť aj dohodu o strate výhody splátok. Návrh svedok priniesol 04.01.2012 do pálenice vo I.U. G.. Výpoveď svedka v spojení s výpoveďami svedkov H. a G. potvrdzujú verzii o tom, že dňa 04.01.2012 skutočne došlo k stretnutiu, ktorého účastníkmi okrem strán boli aj obaja uvedení svedkovia (svedok S. si okolnosti nepamätal). Žalobkyňa pritom popiera, že k takémuto stretnutiu vôbec došlo. Svedok N. takisto potvrdil odovzdanie a prevzatie sumy 40.000 Eur, výšku sumy mala uviesť priamo žalobkyňa, ktorá si peniaze prevzala a dala do kabelky. O prípravu inej zmluvy svedka strany nežiadali. Vie, že pôžička mala byť krytá formou „ručenia pozemku“ vo vlastníctve žalobkyne, nevie, prečo ho žalovaný nepožiadala aj o prípravu zmluvy o záložnom práve. On videl bankovky, ktoré mala žalobkyňa v pálenici prepočítavať, boli tam prevažne bankovky zelenej farby. Celé stretnutie trvalo 15 minút a účastníci zmluvy nemali k jej zneniu žiadne otázky. Vie, že boli 2 rovnopisy zmluvy, hoci sa v nej spomínajú 3. Jedno vyhotovenie si vzala žalobkyňa a jedno žalovaný. On osobne videl podpisy. Miesto podpisu zmluvy navrhol žalovaný. Výpoveď svedka je konzistentná s výpoveďami svedkov H. a G., vyplýva z nej existencia zmluvy o pôžičke i výška pôžičky, ako aj podmienky jej splatnosti. Súd prvej inštancie dodal, že ak by aj pripustil tvrdenie žalobkyne, že zmluva o pôžičke v skutočnosti uzavretá nebola, hoci samotná zmluva o zriadení záložného práva i uvedené svedecké výpovede nasvedčujú opaku, žalobkyňa v žalobe uviedla, že záložnú zmluvu podpísala z dôvodu, že žalovaný mal vynaložiť určité náklady na kúpu materiálu na rozostavanú stavbu a vo výpovedi na pojednávaní uviedla, že účelom uzavretia zmluvy o zriadení záložného práva bolo zabezpečenie žalovaného pre prípad smrti žalobkyne - aby mu za prácu na dome niečo ostalo. Samotná žalobkyňa teda potvrdila, že mala úmysel zriadiť záložné právo v prospech žalovaného ako záložného veriteľa. Ak právnym úkonom má byť zastretý iný právny úkon, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a ak sú splnené všetky jeho náležitosti. Ani neexistencia zmluvy o pôžičke teda nemusí brániť existencii záložného práva, ak zmluva o jeho zriadení zastiera iný právny úkon, teda aj ak skutočná pohľadávka je čo do dôvodu iná, ako je uvedené v zmluve o zriadení záložného práva. Výška zabezpečovanej pohľadávky je podľa zmluvy o zriadení záložného práva 40.000,- Eur. Keďže zo znaleckého posudku na č. l. 94 a jeho doplnenia na č.l. 127 vyplýva, že všeobecná hodnota rozostavaného domu v roku 2021 bola 90.400 Eur, súd nepovažoval výšku pohľadávky za neprimeranú, a to ani ak by mala zabezpečovať vklad žalovaného do spoločne stavaného domu, hoci aj boli stavebníkmi obaja.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací na odvolanie žalobkyne preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnutý

rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP. Jeho odôvodnenie je dostatočné, súd v ňom jasne a zrozumiteľne uviedol podstatu žaloby, tvrdenia oboch strán, vykonané dôkazy, ich vyhodnotenie a na základe vykonaného dokazovania zistený skutkový stav, ako aj právne posúdenie veci.

6. K námietke, že Ivan Sýkora vystupoval ako zástupca žalovaného, pričom neuvádzal žiadne relevantné skutočnosti, a následne bol vypočutý ako svedok, odvolací súd uviedol, že zo súdneho spisu skutočne vyplýva, že F. N. prišiel na súd prvej inštancie v priebehu predbežného pojednania sporu dňa 14.9.2020 a predložil splnomocnenie od žalovaného na jeho zastupovanie v tomto spore. Podľa zápisnice o predbežnom pojednaní sporu založenej v súdnom spise však bolo v tom čase predbežné pojednanie sporu prakticky skončené, po vstupe F. N. do pojednávacej miestnosti sudcu len overil jeho totožnosť, založil do spisu ním predložené splnomocnenie a vyhlásil uznesenie, ktorým určil termín pojednávania (ktorý bol neskôr zrušený). V rámci predbežného pojednania sporu sa teda Ivan Sýkora k veci nijako nevyjadroval. Následne podaním zo dňa 18.10.2021 (doručeným súdu dňa 19.10.2021) žalovaný oznámil súdu odvolanie plnomocenstva na jeho zastupovanie, pričom F. N. dovtedy nevykonal v mene žalovaného žiaden procesný úkon. Odvolací súd konštatoval, že, zákon - Civilný sporový poriadok výslovne nestanovuje nemožnosť vypočúť ako svedka osobu, ktorá bola predtým zástupcom procesnej strany. Z uznesenia Ústavného súdu SR z 19.1.2017 sp. zn. II. ÚS 58/2017 (hoci obiter dictum) vyplýva, že ako svedok nemôže byť vypočutá „osoba, ktorá je v konkrétnom súdnom konaní v postavení právneho zástupcu (advokáta) účastníka konania“, avšak súčasne tu ústavný súd konštatoval, že výsluch zástupcu účastníka konania ako svedka prichádza do úvahy potom, čo prestane účastníka konania zastupovať. To bola aj procesná situácia v preskúmvanej veci. Súd prvej inštancie pripustil výsluch F. N. ako svedka až po tom, keď už tento nebol zástupcom žalovaného. Odvolací súd pripúšťa, že za takýchto okolností je potrebné venovať osobitnú pozornosť otázke, či svedok nebol ovplyvnený predchádzajúcimi procesnými úkonmi, na ktorých sa zúčastnil v pozícii zástupcu strany. V okolnostiach preskúmvanej veci, ako už bolo uvedené vyššie, Ivan Sýkora nebol pred vypočutím v pozícii svedka prítomný na žiadnom pojednávaní (§ 199 ods. 1 CSP) ani na inom procesnom úkone, ktorý by mohol ovplyvniť jeho svedeckú výpoveď. Je zrejmé, že v čase, keď bol procesným zástupcom žalovaného, sa od žalovaného mohol dozvedieť niektoré skutkové okolnosti veci (je možné rozumne predpokladať, že spolu o veci komunikovali, keď mu žalovaný dal splnomocnenie na svoje zastupovanie), to však samo o sebe nespochybňuje dôveryhodnosť jeho svedeckej výpovede. Napokon súčasný procesný predpis predpokladá zabezpečenie prítomnosti svedka na pojednávaní procesnou stranou (§ 197 ods. 1 CSP) a v takejto situácii je tiež potrebné rátať s tým, že strana poskytne potenciálnemu svedkovi nejaké informácie o veci, v ktorej ho žiada o svedeckú výpoveď. V preskúmvanej veci bolo podstatné tiež to, že súd prvej inštancie nevychádzal výlučne z výpovede svedka F. N.. Naopak, z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že poskytnutie pôžičky (ako reálneho kontraktu, bez ohľadu na existenciu alebo neexistenciu písomnej zmluvy o pôžičke) potvrdzovali aj (a najmä) výpovede svedkov H. a G., z ktorých vyplynulo nielen to, že došlo k stretnutiu žalobcu a žalovanej v pálenici vo I. G.F., ale aj odovzdanie sumy 40.000 Eur (svedkovia videli peniaze a počuli, ako túto sumu uviedol priamo počas odovzdávania peňazí v pálenici žalovaný resp. aj žalobkyňa).

7. Odvolací súd vyhodnotil, že nemožno súhlasiť so žalobkyňou v tom, že z tvrdenia v jednom právnom úkone nie je možné vyvodiť záver o existencii iného právneho úkonu. Súd prvej inštancie z takéhoto tvrdenia (z tvrdenia v záložnej zmluve o existencii zmluvy o pôžičke) nevyvodzoval právne, ale len skutkové závery, t. j. považoval zmluvu o zriadení záložného práva za listinný dôkaz (podpísaný žalobkyňou) svedčiaci v prospech existencie v ňom uvádzanej pôžičky, pričom tento dôkaz správne vyhodnotil samostatne aj v kontexte s inými vykonanými dôkazmi (najmä s vyššie uvedenými svedeckými výpoveďami). Pokiaľ na základe toho dospel k skutkovému záveru o existencii pôžičky medzi procesnými stranami vo výške 40.000 Eur, tento záver zodpovedá pravidlám hodnotenia dôkazov a vyznieva aj pre odvolací súd ako logický. Pokiaľ žalobkyňa uvádzala, že záložnou zmluvou nemala byť zabezpečená pôžička, ale investície žalovaného do stavby domu, neuviedla k tomu, o aké investície malo ísť, v akej výške, kedy mali byť vynaložené, a najmä prečo podpísala záložnú zmluvu práve v takom znení, v akom ju podpísala (prečo neuviedli v záložnej zmluve skutočnú pôžičku určenú na stavbu domu, prečo súhlasila s uvedením pôžičky v hotovosti a práve vo výške 40.000 Eur) a neuviedla ani

žiadne iné okolnosti, ktoré by svedčili v prospech nehody prejavov vôle uvedených v záložnej zmluve so skutočnou vôľou zmluvných strán. K tvrdeniu žalobkyne, že svedkovia uvádzali, že zmluva o zriadení záložného práva mala byť podpísaná v pálenici vo I. G., avšak ona túto zmluvu podpisovala na matričnom úrade v Partizánskom, sa odvolací súd vyjadril už v uznesení z 30.11.2022 č. k. 19Co/53/2022-316. Treba zopakovať, že svedkovia neuvádzali, že v pálenici došlo k podpisu zmluvy o zriadení záložného práva, ale len „nejakej zmluvy“ (a k odovzdaniu peňazí v hotovosti). Súd prvej inštancie to (opäť v kontexte s inými dôkazmi) vyhodnotil tak, že išlo o zmluvu o pôžičke. O tom, že zmluvu o zriadení záložného práva podpísala žalobkyňa v Partizánskom, nebol žiaden spor. Žiadne ďalšie ňou namietané „zásadné rozpory vo výpovediach svedkov G., H. a S.“ žalobkyňa v odvolaní nešpecifikovala. Na základe vyššie uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie nepostupoval procesne nesprávne a neznemožnil strane uskutočňovať jej procesné práva, dospel k správnym skutkovým zisteniam a správne tiež vec právne posúdil (aplikoval správne ustanovenia hmotného práva a tieto aj správne interpretoval). Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

8. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní odkazovala aj na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. d) a e), neuviedla žiadnu konkrétnu inú vadu, ktorou bolo podľa nej postihnuté konanie na súd prvej inštancie, ani nešpecifikovala, aké konkrétne navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd nevykonal. Preto odvolací súd tieto odvolacie dôvody nemohol preskúmať.

9. V odvolacom konaní mal plný úspech žalovaný, preto mu odvolací súd v súlade s ustanoveniami § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP priznal proti neúspešnej odvolateľke (žalobkyni) nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. O výške náhrady trov odvolacieho konania, rovnako ako o výške náhrady trov konania pred súdom prvej inštancie, rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

10. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa v zastúpení advokátom včas dovolanie. V úvode dovolania zosumarizovala doterajší skutkový stav a priebeh konania, poukazovala na to, že súd prvej inštancie rozhodol najskôr rozsudkom zo dňa 28.03.2022 č. k. 6C/25/2019 - 255, pričom vo výroku II. určil, že nehnuteľnosť nachádzajúca sa v katastrálnom území I. G.D., M. to parcela číslo XXX/X - orná pôda o výmere 1503 m² ako parcela registra C evidovaná na katastrálnej mape, umiestnenie pozemku, ktorá je evidovaná v katastri nehnuteľností na Okresnom úrade Partizánske, odbore katastrálnom na liste vlastníctva číslo XXXX, nie je zaťažená záložným právom. Vo výroku III súd rozhodol o trovách konania. Tieto výroky žalovaný napadol odvolaním O ktorom rozhodol Krajský súd v Trenčíne ktorý na odvolanie žalovaného napadnuté výroky rozsudku zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Rozhodol uznesením zo dňa 30.11.2022 č. k. 19Co/53/2022 - 306 . Po vrátení veci odvolacím súdom súdu prvej inštancie boli na základe návrhov strán sporu vykonané dôkazy, a to výsluch svedka F. N. a výsluch žalobkyne, oboznámenie s listinným dôkazom a to návrhom zmluvy o pôžičke spolu s čestným prehlásením F. N.. Žalobkyni sajaví dôvod zmeny pôvodného rozhodnutia na základe obsahu svedeckej výpovede Ivana Sýkora ako nesprávny . Svedeckú výpoveď bolo potrebné vyhodnotiť so zreteľom na priateľský vzťah so žalovaným. Žalobkyňa popiera existenciu zmluvy o pôžičke, keďže ani v ústnej, respektíve v konkludentnej forme zmluva o pôžičke uzavretá nebola.

11. Žalobkyňa v článku VIII. dovolania explicitne uviedla dovolací dôvod podľa ustanovenia § 421 ods.1, písm. b) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým súd potvrdil alebo zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Súd prvej inštancie podľa názoru žalobkyne vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Namietala, že je absolútne bez právneho významu tvrdenie obsiahnuté v zmluve o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam. Ak zmluva o zriadení záložného práva uvádza, že bola uzavretá zmluva o pôžičke, je to tak preto, že išlo o podstatnú náležitosť takéhoto právneho úkonu vyplývajúcu z ustanovenia § 151b ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého: v zmluve o zriadení záložného práva sa určí pohľadávka, ktorá sa záložným právom

zabezpečuje a záloh a ustanovenia § 151b ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého: v zmluve o zriadení záložného práva sa určí najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky. Ide teda len o splnenie zákonných náležitostí, ktoré vyplývajú z Občianskeho zákonníka pre záložnú zmluvu a z uvedenej vety nie je možné vyvodit' existenciu zmluvy o pôžičke. Okrem toho je veľmi málo pravdepodobné, aby žalovaný nedisponoval tak zásadným dokumentom, ktorý by potvrdzoval poskytnutie finančnej sumy 40.000 Eur žalobkyni tak ako to tvrdí žalovaný. V tomto prípade zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti uvádza že zabezpečuje pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o pôžičke, avšak v skutočnosti zabezpečovala len investície žalovaného do nehnuteľnosti žalobkyne, a teda vôľa zmluvných strán zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti nesmerovala k zabezpečeniu pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o pôžičke, ale mala zabezpečovať len investície žalovaného do nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobkyne. Je teda nepochybné, že zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti nezabezpečuje pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o pôžičke a z uvedeného dôvodu nemohlo platne vzniknúť ani záložné právo, a to práve z dôvodu neexistencie zabezpečovanej pohľadávky. Žalobkyňa navrhovala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací rozhodol podľa ustanovenia § 449 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 03. júla 2024 č. k. 19Co/94/2023 - 409 a, prípadne aj rozhodnutie súdu prvého prvej inštancie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 20.01.2025 v zastúpení advokátom uviedol, že s dovolacím dôvodom obsahnutým v doručenom dovolaní v plnom rozsahu nesúhlasí a napadnutý rozsudok odvolacieho súdu považuje za vecne správny. Uviedol, že žalobkyňa uplatnila dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) O.s.p. a tvrdila, že rozhodnutia súdov nižších inštancií sú v rozpore s právnou úpravou, pretože zmluva o záložnom práve zabezpečuje neexistujúcu pohľadávku a jej neplatná. Žalobkyňa vo svojom dovolaní v podstate opakuje tie isté skutočnosti a námietky, ktoré už uviedla v odvolaní. Tieto námietky odvolací súd riadne preskúmal a dôsledne sa s nimi vyrovnal v napadnutom rozsudku. Napriek relevantným a správne odôvodneniu odvolacieho súdu žalobkyňa podala dovolanie, pričom v jeho obsahu nie sú uvedené nové skutočnosti ani právne otázky, ktoré by odôvodňovali preskúmanie veci odvolacím súdom. Žalovaný zhrnul, že žalobkynine námietky spočívajú v tom, že 1/ záložné právo zabezpečuje neexistujúcu pohľadávku a z tohto dôvodu je neplatné, 2/ zmluva o záložnom práve bola simulovaným právnym úkonom zastierajúcim právny vzťah, napríklad investície žalovaného do stavby, 3/ výpovede svedkov sú rozporuplné a sú nedôveryhodné, 4/ nesúlad podpisu miesta podpisu zmluvy, 5/ neskoré procesné úkony vykonané žalovaným k týmto námietkam sa podrobne vyjadril odvolací súd a žalovaný sa v plnom rozsahu je stotožnením a zhodnotením odvolacieho súdu záver odvolacieho súdu bol, že svedkovia potvrdili odovzdanie peňažného plnenia vo výške 40.000 Eur a existencie zmluvy o pôžičke, respektíve podpisovanie zmluvy o pôžičke. Taktiež odvolací súd konštatoval žalobkyňa svojím podpisom záložnej zmluvy potvrdila vôľu zabezpečiť existujúcu pohľadávku. Navrhoval, aby dovolací súd dovolanie žalobkyne podľa § 448 CSP zamietol ako nedôvodné a priznal žalovanému právo na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100%.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal žalobca, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dovolanie žalobcu podľa § 447, písm. f) CSP odmietol.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

14. Podľa § 420, písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok („CSP“) dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15. Dovolací dôvod podľa § 420, písm. f) CSP, ktorý obsahovo a popisne vyjadrila žalobkyňa v bode 38 odvolania tak, že rozsudok je nedostatočne odôvodnený a odôvodnenie je nejasné a nezrozumiteľné a

zmätočné. Žalobkyňa explicitne neuviedla ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Uviedla však, že ňou popísaná vada je porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky, najmä Ústava Slovenskej republiky a medzinárodné dohovory, ktorými je Slovenská republika viazaná. Poukázala na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a záujmy napríklad Ruiz Torija proti Španielsku z 09.12.1994 a nález Ústavného súdu z 12. mája 2004 spisová značka I. ÚS 226/2003, podľa ktorého treba za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Dovolací súd konštatuje, že rozsudok súdu prvej inštancie i rozsudok odvolacieho súdu sú riadne a zrozumiteľne odôvodnené v tom, že sudy mali preukázať existenciu zmluvy o pôžičke. Súd prvej inštancie v bode 45 odôvodnenia rozsudku uviedol: „Žalovaný skutkové tvrdenie o neexistencii zmluvy o pôžičke poprel. Neexistuje síce, respektíve súdu nebola predložená písomná zmluva o pôžičke, avšak jednak zmluva o pôžičke nemá povinne písomnú formu a jednak existenciu zmluvy o pôžičke preukazujú iné dôkazy. Najmä zo samotnej zmluvy o zriadení záložného práva zo dňa 09.01.2012 vyplýva, že žalovaný ako záložný veriteľ poskytol žalobkyni ako dlžníčke pôžičku vo výške 40.000 Eur, splatnú do 4.1.2032. Samotná žalobkyňa pritom toto vyhlásenie (v rámci zmluvy o zriadení záložného práva) podpísala, pričom svoj podpis aj úradne osvedčila. Nemožno síce podľa názoru súdu toto vyhlásenie považovať za uznanie dlhu (taký prejav výslovne v zmluve o zriadení záložného práva urobený nebol, z ničoho nevyplýva, že zmluvou mala žalobkyňa v úmysle aj dlh uznať s účinkami podľa § 558 OZ), ale možno ho považovať za významný dôkaz preukazujúci existenciu zmluvy o pôžičke. Celkom jednoznačne z neho vyplýva, že žalobkyňa v tom čase podpísala listinu, z ktorej takisto celkom jednoznačne vyplýva, že žalovaný jej dňa 04.01.2012 požičal sumu 40.000 Eur...“. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že na čísle listu 11 sa nachádza zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam zo dňa 04.01.2012, ktorú žalobkyňa podpísala ako záložca a pravosť jej podpisu je úradne osvedčená. Podľa článku I zmluvy: „na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 04.01.2012 poskytol záložný veriteľ W.D. S. záložcovi E. A. ako dlžníkovi pri jej podpise pôžičku vo výške 40.000 Eur slovom 40.000 Eur za podmienok uvedených v uvedenej zmluve o pôžičke a dlžník sa zaviazal poskytnutú pôžičku splatiť v lehote a spôsobom uvedeným v zmluve o pôžičke, najneskôr do 04.01.2032“. Dovolací súd konštatuje, že existenciu zmluvy o pôžičke a v konkrétnej výške preukazuje samotná zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam. Dovolací súd konštatuje, že rozsudok súdu prvej inštancie i rozsudok odvolacieho súdu sú riadne odôvodnené a prípustnosť dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP nebola daná. Dovolanie preto odmietol.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

16. Podľa § 421 ods. 1, písm. b) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok („CSP“) dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

17. Najvyšší súd konštatuje, že základ dovolacieho dôvodu žalobkyne spočíva v tom, že zmluva o pôžičke uzavretá nebola. Ide však o skutkové okolnosti daného prípadu ktoré vykonaným dokazovaním preukázané neboli a naopak z vykonaného dokazovania vyplývalo, že zmluva o pôžičke uzavretá bola. Dovolací súd z tejto súvislosti poukazuje na samotnú zmluvu o zriadení záložného práva zo dňa 09.01.2012 a článok I záložnej zmluvy z ktorého explicitne vyplýva, že pôžička vo výške 40.000 Eur žalobkyni poskytnutá bola, ktorú skutočnosť potvrdila podpisom na záložnej zmluve ako súčasť deklarovateľných zmluvných ustanovení. Dovolací súd zdôrazňuje, že v danom prípade nejde o právnu otázku, ale skutkovú otázku, ktorá vyplýva z dokazovania. Podľa § 432 ods. 1 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Najvyšší súd dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f) CSP, pretože dovolacie dôvody neboli vymedzené spôsobom podľa § 432 CSP. V danom prípade nešlo o výklad právnej normy ale dovolací dôvod mal skutkový charakter a išlo o skutkové preukázanie neexistencie zmluvy o pôžičke zo strany žalobkyne. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nebol daný, pretože išlo o skutkovú otázku.

18. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v zmysle § 453 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému v dovolacom konaní priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (§ 255 ods. 1 CSP).

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.